

BOEKBESPREKING

The Natural History of West Indian Boas, door Peter J. Tolson en Robert W. Henderson. Eerste editie, 1993. Gepubliceerd door R & A Publ. Ltd., 37 Rowbarton Close, Taunton, Somerset, TA2 7QD, England. Pag. 1-125, 73 kleurenfoto's van biotopen en slangen. Prijs £ 45.00. In Amerika wordt dit boek verkocht door Eric Thiss, *Serpent's Tale*, 464 Second Street, Excelsior, MN 55331, U.S.A.

Door: Anton van Woerkom.

Vertaling uit het Engels: Pedro Jansen.

* * *

Sinds meer dan 20 jaar houd ik slangen en gedurende een aanzienlijke periode boa's. Amerikaanse boa's hebben altijd mijn speciale aandacht gehad, dus toen ik twee jaar geleden hoorde dat er een boek in voorbereiding was over de nauwelijks bekende Westindische boa's, was ik natuurlijk zeer geïnteresseerd. De publicatie liet een aantal jaren op zich wachten, maar het resultaat was het waard.

Na een korte inleiding begint het boek met twee hoofdstukken over het klimaat en de natuurlijke omgeving in West-Indië en de Benedenwindse Eilanden. Ieder eiland of groep van eilanden wordt beschreven en het geheel is geïllustreerd met veel kleurenfoto's van het landschap.

De hoofdstukken over fylogenie en zoögeografie zijn kort gehouden, voor meer informatie wordt de lezer verwezen naar meer gedetailleerde literatuur.

Determinatiesleutels voor de genera van de Westindische boa's en voor determinatie van de soorten binnen het genus worden gegeven. Het is echter jammer, dat de formule voor kopschubben, een essentieel kenmerk voor de determinatie van *Epicrates*, in een kleine noot op pagina 30 wordt uitgelegd. Lezers worden voor meer informatie verwezen naar een figuur in een andere publicatie. Was er werkelijk geen plaats in het boek voor een verduidelijkende illustratie of ben ik de enige die problemen heeft met kopschubformules zoals 3/4-1-2/3/5 (pagina 29, vertakking 4-b)? Het probleem wordt duidelijker, wanneer men vertakking 4-b volgt naar 5, waarbij gekozen moet worden tussen kopschubformules 4-1-2 en 3/5-1/2-3/4/5. Dit laatste is onmogelijk, want vertakking 4 sluit een slang met bijvoorbeeld kopschubformule 5-2-4 uit, terwijl vertakking 5 dat niet doet. Een zuiver theoretisch probleem? Zeker niet, zie bijvoorbeeld vertakking 7 voor de formule van *Epicrates exsul*. Ik stel voor de kopschubformules in het vervolg als volgt te schrijven: (voor pagina 29, vertakking 4-b): (3/4)-(1)-(2/3/5). Op dit punt kan er dan in het vervolg geen verwarring meer zijn.

De determinatietabellen worden gevolgd door soortbeschrijvingen met alle beschikbare informatie over verspreiding, natuurlijke leefomgeving, voedingsgewoonte, voortplantingsgedrag en de beschermingsstatus. Wanneer ondersoorten bekend zijn, worden ze, indien voldoende gegevens bekend zijn, op eenzelfde manier gepresenteerd. Kaarten en kleurenfoto's completeren het geheel.

Het boek is een zeer waardevol, onmisbaar werk, omdat de gegevens over deze dieren, voorheen verspreid over vele verschillende publicaties, nu bij elkaar gebracht zijn en voorzien zijn van persoonlijke informatie van Tolson en Henderson. Dat een aanzienlijk deel van de foto's van mindere kwaliteit is, is acceptabel, omdat ze waarschijnlijk bij elkaar geschaapt zijn uit diverse bronnen. Maar het feit dat voor de stofomslag een foto is gekozen die onscherp is, was zeker onnodig.

Het laatste deel van het boek bestaat uit een interessant hoofdstuk over de voortplantingsbiologie en een hoofdstuk over natuurbescherming. Ik word altijd droevig gestemd bij het lezen over de afname van slangen- (en andere dier-) populaties. Wat betreft de Westindische boa's is dit (zoals gewoonlijk) het resultaat van het introduceren van ratten, katten, mangoesten, geiten en varkens op deze eilanden. Ook biotoopvernietiging door industrie, toerisme en dierenhandel zijn belangrijke oorzaken.

Het boek eindigt met de treffende zinsnede '... bescherming zal eerder bereikt kunnen worden door het juist beheren van het volledige eco-systeem, dan door een soort-voor-soort benadering', die maar al te waar is. Dus laten we vooral zuinig zijn op onze natuurlijk bronnen. Het boek is tamelijk duur, maar ik denk, dat het interessant genoeg is voor de echte slangenliefhebber, omdat dit het enige boek is over dit gespecialiseerde onderwerp.